

بایستی به جدّ مسئله فرزندآوری را مهم دانست و از پیری جمعیت ترسید. حالا خارجی‌ها را کار نداریم؛ دشمن، دشمن است؛ اما بعضی کج‌سیلگی‌ها را متأسفانه آدم در داخل مشاهده می‌کند – یک جایی خواندم – که می‌گویند «اِقا!» پیری جمعیت اشکالی ندارد!» چطور اشکالی ندارد؟ یکی از پُر‌فایده‌ترین ثروت‌های یک کشور، جمعیت جوان در یک کشور است که ما بمحمدالله از اوایل انقلاب تا امروز بر خوردار بوده‌ایم و اگر بنا باشد بعدا بر خوردار نباشیم، یقینا عقب خواهیم ماند. رهبر انقلاب -۱۳۹۹/۴/۲۳

یکی از مهم‌ترین شعارهایی که از دهه ۶۰ به یاد داریم، «فرزند کمتر، زندگی بهتر» است. این شعار با تبلیغات رسانه‌ای گسترده و ترویج در کتب درسی، به یک سبک زندگی تبدیل و موجب شد در سال ۷۹ رشد جمعیت کشور از ۴ به ۲ فرزند در هر خانواده کاهش پیدا کرده و کشور به وضعیت فرمز جمعیتی برسد و این روند ادامه پیدا کرد تا اینکه نرخ باروری در سال ۱۳۹۰ به ۱.۹ رسید.

از این‌ رو رهبر معظم انقلاب از نخستین ورودکنندگان به موضوع بحران جمعیت کشور بودند و می‌توان گفت که از سال ۱۳۸۸ تا به حال، اهمیت توجه به رشد جمعیت و لزوم تغییر در سیاست‌گذاری‌ها از مهم‌ترین محورهای سخنان ایشان بوده است.

آخرین وضعیت اجرای قانون جمعیت
همه کشورهای دنیا امروز به این نتیجه رسیده‌اند که پیری جمعیت علاوهبر خطر ورشکستگی صندوق‌های بازنشستگی و ایجاد مشکل برای سیستم تأمین اجتماعی، کاهش قدرت دفاعی و اقتصادی آنها را به دنبال خواهد داشت؛ با این همه قانون جوانی جمعیت در کشور ما پس از یک دهه فراز و نشیب بسا ۷۳ ماده و بیش از ۲۰۰ حکم، با هدف حمایت از خانواده، تهیه و تنظیم و در آبان ۱۴۰۰ به تصویب مجلس رسید.

پایگاه تحلیلی بصیرت با بررسی میزان اجرای این قانون می‌نویسد: در این قانون که قرار شد به مدت ۷سال به صورت آزمایشی اجرا شود موارد مهمی مثل تسهیلات ویژه برای خانواده‌های دارای فرزند، دانشجویان متأهل، اهدای خودروی ایرانی پس از تولد فرزند دوم و مادران و اعطای رزمی به واحد مسکونی و تسهیلات بانکی مورد توجه قرار گرفته است.

بر اساس ماده (۳) قانون جوانی جمعیت، وزارت راه و شهرسازی مکلف است امکان استفاده مجدد از امکانات دولتی مربوط به تأمین مسکن خاتوار را برای خانواده‌ها پس از تولد فرزند سوم و بیشتر فراهم آورد و این خانواده‌ها می‌توانند صرفا برای بار دوم از کلیه امکانات دولتی در این خصوص استفاده نمایند. همچنین، ماده (۴) قانون جوانی جمعیت تأکید دارد به منظور تحقق بند «ج» ماده (۱۰۲) قانون پنج ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران دولت مکلف است یک قطعه زمین یا واحد مسکونی حداکثر به میزان ۲۰۰ مترمربع منطبق با ضوابط حد نصاب تکنیک بر اساس طرح‌های‌هادی روستایی و شهری یا طرح‌های جامع و تفصیلی شهری مصوب برای ساکنین در روستاها یا شهرهای کمتر از ۵۰۰ هزار نفر را از تولد فرزند سوم و بیشتر به صورت مشترک و باالمنافعه به پدر و مادر،

در همان محل بر اساس هزینه آماده‌سازی فقط برای یک بار به صورت فروش اقساطی با دو سال تنفس و هشت سال اقساط اعطا نماید و سند مالکیت، پس از پرداخت آخرین قسط، ظرف حداکثر یک ماه، به مالکان تحویل داده می‌شود.

در همین راستا مهرداد بذپرشا، وزیر راه و شهرسازی با اشاره به واگذاری زمین در راستای قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، اظهار می‌دارد: «در فاز دوم واگذاری زمین‌های طرح جوانی جمعیت واگذاری حدود ۲۰ هزار قطعه زمین آغاز شده است.

دبیر مرکز مطالعات راهبردی جمعیت معاونت ریاست جمهوری؛ به دلیل اینکه قانون جوانی جمعیت یک سال و نیم است که اجرائی شده نمی‌توان به‌درستی و کامل توفیق این قانون را بر آورد کرد، اما در همین مدت دستگاه‌های نظارتی اعلام کردند که حدود ۳۵ درصد از قانون اجرا می‌شود.

تکالیف بر زمین مانده قانون حمایت از خانواده

با احتساب زمین‌هایی که قبل از محرم و صفر به مردم واگذار شده بود، حدود ۳۲ هزار قطعه زمین در راستای طرح جوانی جمعیت تقدیم مردم شده است.» وزیر راه و شهرسازی می‌افزاید: «ما این مسیر را تا پایان سال ادامه خواهیم داد و هر دو ماه یک بار با فواصل مختلف پویشی برای واگذاری خواهیم داشت و به همین مناسبت در ۳۱ استان کشور، ۳۱ جشن برای خانواده‌های مشمول این طرح داریم.»

تسهیلات ویژه قانون برای دانشجویان متأهل
طبق ماده ۷ قانون جوانی جمعیت مصوب شد بودجه ایجاد و بهسازی خوابگاه‌های متأهلان در کلیه مراکز آموزش عالی، برای دانشجویان زن و مرد بومی و غیربومی تأمین شود؛ برای این بند از قانون، به دولت اجازه داده شده‌ تا سالانه و بر اساس قانون بودجه تا ۵ سال، بیست هزار میلیارد ریال آورج مالی- اسلامی منتشر کند؛ البته دستگاه‌ها و نهادهایی مانند دانشگاه‌های غیردولتی، حوزه‌های علمیه و سازمان اوقاف و امور خیریه هم در این ماده برای تأمین خوابگاه متأهلان مأموریت‌هایی دارند. از سوی دیگر بر اساس این قانون، دانشجوی باردار نیز می‌تواند دو و نیم سال زمان تحصیلیش را بیشتر کند، اگر دو فرزند داشته باشد این زمان ۵ سال می‌شود.

هاشم داداش‌پور، رئیس سازمان امور دانشجویان وزارت علوم با اشاره به تسهیلات رفاهی در قانون جوانی جمعیت برای دانشجویان متأهل مانند خوابگاه تأهلین یا وام‌های تحصیلی و مسکن به مهر می‌گوید: «بخشنامه‌ای را تدوین و به دانشگاه‌های کشور ارسال کردیم که دانشجویی که باردار می‌شود، می‌تواند دو و نیم سال زمان تحصیلش را بیشتر کند، اگر دو فرزند داشته باشد پنج سال و عملا اجازه دهیم افرادی که

متأهل هستند از این ظرفیت و فرصت استفاده کنند و احیاناً فرزندآوری و بچه‌داری باعث نشود آنها برای تحصیل دچار مشکل شوند.» رئیس سازمان امور دانشجویان ادامه می‌دهد: «در حوزه خوابگاه متاهلی متأسفانه هنوز خوابگاه‌هایمان گسترده و فراگیر نشده و باعث تأسف است که برخی دانشگاه‌هایی که حتی خوابگاه متاهلی داشتند به مرور زمان به خوابگاه‌های مجردی تبدیل کرده‌اند، اما از سال گذشته وزارت علوم، تحقیقات و فناوری وارد ساخت خوابگاه‌های متاهلی شده است.»

بررسی میزان اجرای قانون جوانی و آثار آن در افزایش جمعیت

</